

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - महाराष्ट्री प्राकृत (मरहट्टी सरिआ)

इयत्ता - १२ वी

नमुना कृतिपत्रिका

घटक-निहाय गुणविभागणी		
अ.क्र.	घटक	गुण
१)	सुगम प्राकृत	०६
२)	गद्य	२०
३)	पद्य	२०
४)	भाषाभ्यास (व्याकरण)	१८
५)	अवांतर वाचन	०६
६)	लेखनकौशल्य	१०
एकूण		८०
मौखिकपरीक्षा मूल्यमापन		२०

विभाग	गुणांक	सविकल्प
क्रियापदे	०६	१८
गद्य	२०	२६
पद्य	२०	२१
भाषाभ्यास(व्याकरण)	१८	४०
अवांतर वाचन	०६	०८
लेखनकौशल्य	१०	१२
	८०	१२५

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - महाराष्ट्री प्राकृत (मरहट्टी सरिआ)

इयत्ता - १२ वी

उद्दिष्टनिहाय गुणविभागणी					
घटक	ज्ञान	आकलन	उपयोजन	कौशल्य	एकूण गुण
क्रियापदे	०३	०३	-	-	०६
गद्य	०७	०८	०५	-	२०
पद्य	०७	०८	०५	-	२०
लेखनकौशल्य	-	-	(१०)	१०	१०
भाषाभ्यास (व्याकरण)	-	०७	०७	०४	१८
अवांतर वाचन	-	०६	-	-	०६
					८०

ज्ञान - सुगम प्राकृत, क्रियापदे, संख्या, दिशा, कंठस्थीकरण.

आकलन - क्रियापदे - ऋतू, काळाचे आकलन, गद्य, पद्य.

उपयोजन - भाषांतर, भाषाभ्यास, माध्यमभाषेत दीर्घोत्तरी, लघूत्तरी प्रश्न.

लेखन कौशल्य - निबंध, संवाद, चित्रवर्णन, अनुवाद, माध्यमभाषा.

कृतिपत्रिका-मार्गदर्शक-तालिका-गद्य				
गद्यपाठ	भाषाभ्यास	कृती	भाषांतर	माध्यम भाषेत उत्तर
मरहट्टी भासाए गोरवं	✓	✓	✗	✓
ववहारकुसलो हालिओ	✗	✓	✗	✓
अभयदाणं	✓	✓	✓	✓
णाअसीलो मेहरो	✓	✓	✓	✗
चंडचूडस्स णियमो	✗	✓	✓	✓
कम्म-परिणामो	✓	✓	✗	✗
सिप्पिपुत्तो	✓	✓	✓	✓

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - महाराष्ट्री प्राकृत (मरहट्टी सरिआ)

इयत्ता - १२ वी

कृतिपत्रिका-मार्गदर्शक-तालिका-पद्य

पद्यपाठ	भाषाभ्यास	कृती	भाषांतर	माध्यम भाषेत उत्तर
सुहासिआइं	✓	✓	✗	✓
लोहस्स-परिणामो	✓	✓	✓	✓
पइट्टाण-णअरं	✓	✓	✓	✓
मूलदेव-धुत्तस्स अक्खाणयं	✓	✓	✓	✓
वज्ज-परिक्खा	✓	✓	✓	✓
फुल्ल-विण्णाण-कुसला तरंगलोला	✗	✓	✗	✓
साहसवज्जा	✓	✓	✓	✓

कृतिनिहाय विभागणी

विभाग	वस्तुनिष्ठ	लघूत्तरी	दीर्घोत्तरी	एकूण गुण
क्रियापदे	-	०६	-	०६
गद्य	१६	०२	०२	२०
पद्य	१६	०२	०२	२०
भाषाभ्यास(व्याकरण)	-	०९	०९	१८
अवांतर वाचन	०४	०२	-	०६
लेखनकौशल्य	-	०६	०४	१०
	३६	२७	१७	८०

प्रकार -

- १) वस्तुनिष्ठ - १) पृथक्करण (गद्य, पद्य, अपठित) - क्रमसंयोजन, रेखाजालचित्र, गाळलेल्या जागा.
२) भाषांतर (गद्य आणि पद्य) ३) गाथा पूर्ण करा (पद्य)
- २) लघूत्तरी - १) आकलन (गद्य, पद्य आणि अपठित) २) शब्दज्ञान (गद्य)
३) भाषाभ्यास (व्याकरण) ४) सुगम प्राकृत
- ३) दीर्घोत्तरी - १) माध्यम भाषेत उत्तरे द्या (गद्य आणि पद्य) २) लेखनकौशल्य (निबंध, वाक्यरचना)
३) भाषाभ्यास

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - महाराष्ट्री प्राकृत (मरहट्टी सरिआ)

इयत्ता - १२ वी

काठिण्यपातळीनिहाय गुणविभागणी				
विभाग	सोपे	मध्यम	कठिण	एकूण गुण
सुगम प्राकृत	०६	-	-	०६
गद्य	१४	०४	०२	२०
पद्य	१२	०४	०४	२०
भाषाभ्यास	०७	०७	०४	१८
अवांतर वाचन	-	०६	-	०६
लेखनकौशल्य	-	०५	०५	१०
एकूण गुण	३९	२६	१५	८०
टक्केवारी	४८.७५%	३२.५%	१८.७५%	

सोपे - १) सुगमप्राकृत

२) गद्य-भाषांतर-आकलन-शब्दज्ञान

३) पद्य-भाषांतर-आकलन-शब्दज्ञान

४) भाषाभ्यास-रेखाजाल

मध्यम - १) गद्य - पृथक्करण

२) भाषाभ्यास - कृती.

३) लेखनकौशल्य - वाक्यरचना-माध्यमभाषेत अनुवाद

४) अपठित गद्य-पद्य - रेखाजाल

कठिण - १) गद्य - संदर्भासह स्पष्टीकरण

२) पद्य - संदर्भासह स्पष्टीकरण

३) पद्य-गाथापूर्ती

४) भाषाभ्यास - रूपे ओळखा, रूपे द्या.

५) लेखनकौशल्य-निबंध-प्राकृतभाषेत चित्रांची नांवे लिहा.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - महाराष्ट्री प्राकृत (मरहट्टी सरिआ)

इयत्ता - १२ वी

गद्यविभाग गुणभारांशतालिका					
गद्यपाठ	भाषाभ्यास	कृती	भाषांतर	माध्यम भाषेत उत्तर	गुणभारांश
मरहट्टी भासाए गोरवं	(१)	११	-	४	१६
ववहारकुसलो हालिओ	-	११	-	४	१५
अभयदाणं	(१)	११	४	४	२०
णाअसीलो मेहरो	(१)	११	४	-	१६
चंडचूडस्स णियमो	-	११	४	४	१९
कम्म-परिणामो	(१)	११	-	-	१२
सिप्पिपुत्तो	(१)	११	४	४	२०

पद्यविभाग गुणभारांशतालिका						
पद्यपाठ	भाषाभ्यास	कृती	पाठांतर	भाषांतर	माध्यम भाषेत उत्तर	गुणभारांश
सुहासिआइं	(१)	०६	०३	-	०४	१४
लोहस्स-परिणामो	(१)	११	-	०४	०४	२०
पइट्टाण-णअरं	(१)	११	-	०४	०४	२०
मूलदेव-धुत्तस्स अक्खाणयं	(१)	०६	०३	०४	०४	१४
वज्ज-परिक्खा	(१)	११	-	०४	०४	२०
फुल्ल-विण्णाण-कुसला तरंगलोला	-	११	-	-	०४	१५
साहसवज्जा	(१)	११	-	०४	०४	२०

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - महाराष्ट्री प्राकृत (मरहट्टी सरिआ)

इयत्ता - १२ वी

कृतिपत्रिका-आराखडा

विभाग एक - सुगम प्राकृत (०६ गुण)

कृ.१

- अ) चित्रे पाहून क्रियापदाचे नाव लिहा. (६ पैकी ४) ०२
(बारावीच्या पाठ्यपुस्तकातील क्रियापदकोषाधारित)
अथवा
- ब) ऋतूंची नावे लिहा. (३ पैकी २)
- क) दिशांचा तक्ता पूर्ण करा. (३ पैकी २) ०२
अथवा
- ड) चित्रे पाहून काळाचे वाक्य लिहा. (६ पैकी ४)
(बारावीच्या पाठ्यपुस्तकातील तीन काळांची वाक्ये यावर आधारित)
- इ) चित्रमालिका पूर्ण करा. (३ पैकी २) ०२

विभाग दोन - गद्य (२० गुण)

कृ.२

- अ) गद्यांश वाचून विचारलेली/सांगितलेली कृती करा.
- १) गद्य उतान्यांचे भाषांतर माध्यम भाषेत करा. (२ पैकी १) ०४
- २) संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा. (२ पैकी १) ०२
- ३) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (२ पैकी १) ०१
- ब) शब्दज्ञान.
- १) प्राकृत समानार्थी शब्द लिहा. (२ पैकी १) ०१
अथवा
- २) प्राकृत विरुद्धार्थी शब्द लिहा. (२ पैकी १)
- क) पृथक्करण.
- १) गद्यांशाच्या संदर्भाने रेखाजालचित्र तयार करा/पूर्ण करा. (३ पैकी २) ०२
- ड) दीर्घोत्तरी (२ पैकी १) ०२
- इ) लघूत्तरी (३ पैकी २) ०२

विभाग तीन - पद्य (२० गुण)

कृ.३

- अ) पद्यांश वाचून विचारलेली/सांगितलेली कृती करा.
- १) पद्य उताऱ्यांचे भाषांतर माध्यम भाषेत करा. (२ पैकी १) ०४
- २) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (२ पैकी १) ०२
- ब) गाथा पूर्ण करा. (२ पैकी १) ०३
- क) गाळलेल्या जागा पूर्ण करा. (३ पैकी २) ०२
- ड) पद्यांशाच्या संदर्भाने रेखाजालचित्र तयार करा/पूर्ण करा. (२ पैकी १) ०१
- इ) दीर्घोत्तरी (२ पैकी १) ०२
- ई) लघूत्तरी (३ पैकी २) ०२
- फ) प्राकृत समानार्थी/विरुद्धार्थी शब्द लिहा. (३ पैकी २) ०२

विभाग चार - भाषाभ्यास (व्याकरण) (१८ गुण)

कृ.४

सूचनेनुसार कृती करून व्याकरण ओळखा.

- अ) तक्ता पूर्ण करा. ०९
- १) क.भू.धा.वि. (५ पैकी ३)
- २) व.का.धा.वि. (५ पैकी ३)
- ३) क्रियापदांची रूपे ओळखा (५ पैकी ३)
- ब) निर्दिष्ट कृती करा. ०९
- १) सूचनेनुसार कृती करा (रूपे द्या, योग्य रूप वापरा इ.) (५ पैकी ३)
- २) समास सोडवा (४ पैकी ३)
- अथवा
- ३) समास करा (४ पैकी ३)
- (समास सोडवा अथवा समास करा अशा विकल्पामध्ये '४ पैकी २' असे विकल्प देऊ नयेत)
- ४) संधीविग्रह करा (५ पैकी ३)
- अथवा
- ५) उपसर्ग (५ पैकी ३)

विभाग पाच - अवांतर वाचन (०६ गुण)

कृ.५

- अ) गद्यांश वाचून कृती करा. (२ पैकी १) ०२
- ब) पद्यांश वाचून कृती करा. (२ पैकी १) ०२
- क) रेखाजाल पूर्ण करा. ०२
- १) गद्य (२ पैकी १)
- अथवा
- २) पद्य (२ पैकी १)

विभाग सहा - लेखनकौशल्य (१० गुण)

कृ.६

- अ) निबंध लेखन करा. (२ पैकी १) ०४
- ब) संवाद लिहा. (२ पैकी १) ०३
- अथवा
- क) बातमी लिहा. (२ पैकी १)
- ड) पत्र लिहा. (२ पैकी १) ०३

मौखिक परीक्षा मूल्यमापन प्रारूप (२० गुण)

- १) श्रवण-कौशल्य - ०४
- पुस्तकातील गद्य-पद्याचे शिक्षकांनी उच्चारल्याप्रमाणे शुद्ध लिहून दाखवणे
- २) वाचन-कौशल्य - ०४
- पुस्तकातील पाठ्येतर किंवा इतर कोणतेही गद्य-पद्य शुद्ध, स्पष्ट वाचणे.
- ३) भाषण-कौशल्य -
- १) पाठांतर ०४
- १) व्याकरण ०४
- २) प्राकृत वाक्यरचना ०४

* * * * *